Az 1/2003/EK tanácsi rendelet 27. cikke (4) bekezdésének megfelelően közzétett bizottsági közlemény az AT.40153 – Elektronikus könyvekre vonatkozó MFN-záradékok és kapcsolódó kérdések ügyben

(2017/C 26/02)

1. BEVEZETÉS

(1) A Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet ([1]) 9. cikke szerint, amennyiben a Bizottság olyan határozatot szándékozik elfogadni, amely a jogsértés befejezését írja elő, és az érintett vállalkozások olyan kötelezettségvállalásokat ajánlanak fel, hogy a Bizottság által számukra az előzetes értékelésben kifejezett elvárásoknak eleget tesznek, a Bizottság határozatával ezeket a kötelezettségvállalásokat a vállalkozások számára kötelezővé teheti. Az ilyen határozat határozott időre fogadható el és azt mondja ki, hogy a Bizottság részéről semmilyen további intézkedés nem indokolható.

(2) Ugyanezen rendelet 27. cikkének (4) bekezdése értelmében a Bizottság közzéteszi az ügy tömör összefoglalóját és a kötelezettségvállalások fő tartalmát. Az érdekelt harmadik felek a Bizottság által meghatározott határidőn belül nyújthatják be észrevételeiket.

2. AZ ÜGY ÖSSZEFOGLALÓJA

(3) 2016. december 9-én a Bizottság az 1/2003/EK rendelet 9. cikkének (1) bekezdése értelmében előzetes értékelést fogadott el az Amazon.com, Inc., és kapcsolódó vállalkozásai, köztük az Amazon EU S.à.r.l., az Amazon Media EU S.à.r.l. és az Amazon Digital Services Inc. (a továbbiakban együttesen: Amazon) által az EGT területén az elektronikus könyvek fogyasztók részére történő kiskereskedelmi forgalmazásával kapcsolatban folytatott állítólagos jogsértésekről.

(4) Az előzetes értékelés szerint az Amazon valószínűleg erőfölényben van az angol és német nyelvű e-könyvek fogyasztók részére történő kiskereskedelmi forgalmazásának érintett piacán az EGT-ben. Az előzetes értékelésben a Bizottság aggályát fejezte ki amiatt, hogy az Amazon valószínűleg visszaélt potenciális erőfölényével, megszegve a Szerződés 102. cikkét és az EGT-megállapodás 54. cikkét azzal, hogy megkövetelte az elektronikus könyvek beszállítóitól ([2]), hogy i. értesítsék az Amazont, ha máshol kedvezményesebb vagy eltérő feltételeket nyújtanak és/vagy ii. az Amazonnak olyan feltételeket biztosítsanak, amelyek közvetlenül vagy közvetve egy másik elektronikuskönyv-kiskereskedő részére kínált feltételektől függenek ([3]) (a továbbiakban együttesen: paritási rendelkezések). A Bizottság előzetes aggályai a következő paritási rendelkezésekre összpontosítanak:

(5) Azok a záradékok, amelyek előírják az elektronikuskönyv-beszállítónak, hogy az elektronikus könyvek egy adott üzleti modell szerinti forgalmazására vonatkozóan olyan feltételeket jelentsen be és nyújtson az Amazonnak, amelyeket az elektronikuskönyv-beszállító azon üzleti modell szerint egy, az Amazontól eltérő elektronikuskönyv-kiskereskedőnek nyújt (a továbbiakban: üzletimodell-paritás).

(6) Azok a záradékok, amelyek előírják az elektronikuskönyv-beszállítónak, hogy i. egy meghatározott területen belül és/vagy egy konkrét időpontban és órában bocsásson az Amazon rendelkezésére egy adott elektronikus könyvet, amelyet az adott elektronikuskönyv-beszállító az Amazontól eltérő bármely más elektronikuskönyv-kiskereskedő részére forgalmaz (a továbbiakban: választékparitás) és/vagy ii. egy vagy több könyvre vonatkozó olyan jellemzőt, funkcionalitást, használati szabályt, elemet vagy tartalmat, annak eredményeként, hogy az elektronikuskönyv-beszállító ezt a jellemzőt, funkcionalitást, használati szabályt, elemet vagy tartalmat arra a könyvre vonatkozóan az Amazontól eltérő elektronikuskönyv-kiskereskedő számára biztosította (a továbbiakban: jellemzői paritás).

([1]) HL L 1., 2003.1.4., 1. o. Az EK-Szerződés 81. és 82. cikke 2009. december 1-jei hatállyal az EUMSZ 101., illetve 102. cikkévé vált. A két rendelkezés lényegét tekintve azonos. E közlemény értelmében az EUMSZ 101. és 102. cikkére való hivatkozást értelemszerűen az EK-Szerződés 81. és 82. cikkére történő hivatkozásként kell érteni.

([2]) Az elektronikuskönyv-beszállító kifejezés minden olyan gazdálkodó egységet magában foglal, amely megfelelő jogokkal rendelkezik az elektronikus könyvek elektronikuskönyv-kiskereskedők részére történő licenszbe adására vagy közvetlenül a fogyasztók részére történő értékesítésére. Ilyen minőségükben az elektronikuskönyv-beszállítók az elektronikuskönyv-kiadókat és egyes közvetítőket foglalják magukban (például nagykereskedőket vagy aggregátorokat).

([3]) E dokumentum alkalmazásában az „elektronikuskönyv-kiskereskedő” olyan személy vagy gazdálkodó egység, aki vagy amely jogszerűen értékesít elektronikus könyveket (vagy azok jogszerű értékesítésére törekszik) a fogyasztók részére az EGT egy vagy több országában, vagy akin keresztül egy elektronikuskönyv-beszállító ügynöki megállapodás keretében elektronikus könyveket értékesít a fogyasztók részére az EGT egy vagy több országában. Az elektronikuskönyv-beszállító oly mértékben számít elektronikuskönyv-kiskereskedőnek, amennyiben az elektronikuskönyv-beszállító közvetlenül a fogyasztóknak vagy ügynökön keresztül megbízási szerződés keretében értékesít elektronikus könyveket.

(7) Azok a záradékok, amelyek i. előírják az elektronikuskönyv-beszállítónak, hogy olyan ügynöki árat állapítson meg az Amazon számára, amelyet az elektronikuskönyv-beszállító által az Amazontól eltérő bármely más elektronikuskönyv-kiskereskedő részére megállapított (vagy egy elektronikuskönyv-kiskereskedő által felszámított) ártól vagy az Amazontól eltérő elektronikuskönyv-kiskereskedő által a fogyasztók részére megállapított viszonteladói ártól (közvetítői árparitás) függ, és/vagy ii. amelyek előírják az elektronikuskönyv-beszállítónak, hogy az Amazonnak promóciós ügynöki árat, promóciós nagykereskedői árat vagy promóciós tartalmat nyújtson, amikor az adott beszállító promóciós ügynöki árakat, promóciós nagykereskedelmi árakat vagy promóciós tartalmakat az Amazontól eltérő elektronikuskönyv-kiskereskedőn keresztül nyújt (promóciós paritás), és/vagy iii. olyan hitelállományt biztosít, amelyet az Amazon belátása szerint használhat diszkont ügynöki árakra az adott elektronikuskönyv-beszállító által szállított bármilyen elektronikus könyv tekintetében. A hitelállomány kiszámítására az elektronikuskönyv-beszállító által az elektronikus könyveire az Amazonon meghatározott viszonteladói árak és a más elektronikuskönyv-kiskereskedőknél hozzáférhető könyvek viszonteladói árai közötti különbség alapján kerül sor. Az elektronikuskönyv-beszállító bevételeit és az Amazon jutalékait a diszkontált ügynökségi ár alapján számították ki (a továbbiakban: diszkontösszevonási kötelezettség).

(8) Azok a rendelkezések, amelyek előírják az elektronikuskönyv-beszállítónak, hogy az Amazonnak olyan nagykereskedelmi árakat adjon meg, amelyek minden körülmények között az elektronikuskönyv-beszállító által az Amazontól eltérő bármilyen más elektronikuskönyv-kiskereskedőnek megadott nagykereskedelmi/ügynöki ártól függ, vagy az Amazontól eltérő bármilyen más elektronikuskönyv-kiskereskedő által a fogyasztóknak felszámított viszonteladói ártól függ (a továbbiakban: nagykereskedelmi árparitás).

(9) Azok a rendelkezések, amelyek előírják az elektronikuskönyv-beszállítónak, hogy értesítsék az Amazont, ha alternatív üzleti modelleket, e-könyveket, rendelkezésre állási időpontokat/megjelenési időpontokat, ismérveket, promóciókat vagy alacsonyabb nagykereskedelmi és ügynöki árakat nyújtanak az Amazontól eltérő elektronikuskönyv-kiskereskedők részére (a továbbiakban: értesítési kötelezettség).

(10) Az előzetes értékelésben a Bizottság azon a véleményen volt, hogy először is az üzletimodell-paritás és a kapcsolódó értesítési kötelezettség alkalmas lehet arra, hogy i. visszafogja az elektronikuskönyv-beszállítók új és innovatív üzleti modellek támogatására és megvalósítására irányuló ösztönzőit, ii. mérsékelje az Amazon versenytársainak alternatív üzleti modellek révén történő fejlesztésére és differenciálódására irányuló képességeit és ösztönzőit, valamint iii. visszaszorítsa az elektronikuskönyv-kiskereskedők terjeszkedését vagy piacra lépését, ezáltal gyengítheti a versenyt az e-könyvek forgalmazási szintjén és megerősíti az Amazon már most meglévő potenciális erőfölényét.

(11) Továbbá a választékparitás és a jellemzői paritás alkalmas lehet arra, hogy i. visszafogja az elektronikuskönyv-beszállítók és elektronikuskönyv-kiskereskedők nem elsősorban szövegalapú e-könyvek kifejlesztésére irányuló ösztönzőit, és megakadályozza az elektronikuskönyv-beszállítók differenciálódását, ezáltal esetlegesen gyengíti a versenyt az e-könyvek forgalmazásának szintjén, és ii. csökkentse a versenyt az elektronikuskönyv-beszállítók között, és visszaszorítsa az ilyen beszállítók piacra lépését és/vagy terjeszkedését azzal, hogy korlátozza az elektronikuskönyv-kiskereskedők e-könyv-kínálatának differenciálódását, ami magasabb árakat és szűkebb termékkínálatot jelenthet a fogyasztók számára.

(12) Ezen túlmenően a közvetítői árparitás, a promóciós paritás, a diszkontállományra vonatkozó rendelkezések és a kapcsolódó értesítési kötelezettség (az Amazonnak a kiskereskedelmi árparitás elérésére törekvő magatartásával együtt) alkalmas lehet arra, hogy i. visszaszorítsa a versenytárs elektronikuskönyv-kiskereskedők piacra lépését vagy terjeszkedését, ezáltal erősítve az Amazon potenciális erőfölényét, ii. lehetővé tegye az Amazon számára, hogy csökkentse az elektronikuskönyv-kiskereskedők közötti versenyt és ezáltal magasabb jutalékokhoz jusson az elektronikuskönyv-beszállítóktól, ami végső soron magasabb kiskereskedelmi árakhoz vezet.

(13) Végül a nagykereskedelmi árparitás alkalmas lehet arra, hogy i. akadályozza az elektronikuskönyv-kiskereskedőket abban, hogy az érintett piacokra belépjenek és ott terjeszkedjenek azáltal, hogy az Amazonénál alacsonyabb kiskereskedelmi árakat kínálnak a fogyasztóknak és ii. megerősítheti a választékparitás potenciális hatásait annak biztosításával, hogy az Amazon az elektronikus könyvekhez a legjobb nagykereskedelmi feltételek szerint jusson hozzá abban az esetben, ha az elektronikuskönyv-beszállítók egy adott e-könyvet inkább nem az Amazonnak ajánlják fel.

(14) Az előzetes értékelés tükrözte a Bizottság aggályait, miszerint a fentiekben leírt valamennyi paritási rendelkezés önmagában az Amazon erőfölényével való potenciális visszaélést testesít meg az EGT releváns piacain. Emellett a Bizottság előzetesen úgy véli, hogy a különböző, árakkal kapcsolatos paritási rendelkezések (pl. közvetítői árparitás, diszkontösszevonási kötelezettség, promóciós paritás, nagykereskedelmi árparitás és az ügynökségi jutalékparitás ([1])) a nem árhoz kapcsolódó paritási záradékok (pl. üzletimodell-paritás, a jellemzői paritás és a választékparitás) és az értesítési kötelezettség valószínűleg megerősíti az egyes paritási rendelkezések potenciálisan versenyellenes hatásait.

([1]) A közvetítői jutalékparitás egy olyan rendelkezés, amely előírja az elektronikuskönyv-beszállítónak, hogy az Amazonnak olyan jutalékot biztosítson, amely minden körülmények között megegyezik azzal, amit az Amazontól eltérő bármilyen más elektronikuskönyv-kiskereskedőnek ügynökségi megállapodás keretében biztosít.

3. A FELAJÁNLOTT KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSOK LÉNYEGE

(15) Az Amazon nem ért egyet a Bizottság előzetes értékelésével. A Bizottság versennyel kapcsolatos aggályainak eloszlatására azonban kötelezettségvállalásokat ajánlott fel az 1/2003/EK rendelet 9. cikkének megfelelően. A kötelezettségvállalások fő elemei a következők:

a) Az Amazon nem hajtja végre és más módon sem szerez érvényt az Amazon és az elektronikuskönyv-beszállítók közötti, az e-könyvek EGT-területén, fogyasztók részére történő értékesítésére irányuló megállapodásban szereplő üzletimodell-paritásnak, közvetítői jutalékparitásnak, közvetítői árparitásnak, jellemzői paritásnak, promóciós paritásnak, választékparitásnak, a nagykereskedelmi árparitásnak vagy az értesítési kötelezettségnek. Az Amazon értesít minden egyes elektronikuskönyv-beszállítót, hogy többé nem érvényesít ilyen rendelkezéseket.

b) Az Amazon lehetőséget biztosít minden olyan elektronikuskönyv-beszállítónak, amelynek az e-könyv fogyasztók részére történő értékesítésére irányuló megállapodása jelenleg érvényben lévő, diszkontállományra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz, hogy a megállapodást tetszőleges indokkal – 120 napos előzetes írásbeli értesítés révén – felmondhassa.

c) Az elektronikuskönyv-beszállítókkal kötendő új e-könyv-megállapodásba az Amazon nem fog belefoglalni semmilyen, árakkal kapcsolatos paritási rendelkezést, illetve nem árhoz kapcsolódó paritási rendelkezést vagy értesítési kötelezettséget.

d) A kötelezettségvállalások időtartama öt év, amely azután veszi kezdetét, hogy a Bizottság értesíti az Amazont az 1/2003/EK rendelet 9. cikke alapján hozott határozatáról. Az Amazon ellenőrző megbízottat nevez ki, aki ellenőrzi, hogy az Amazon teljesíti-e a kötelezettségvállalásokat.

(16) A kötelezettségvállalások teljes anyagát közzétették angol nyelven a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján:

http://ec.europa.eu/competition/index_en.html

4. FELHÍVÁS ÉSZREVÉTELEK MEGTÉTELÉRE

(17) A piaci tesztelés függvényében a Bizottság olyan határozatot kíván az 1/2003/EK rendelet 9. cikke (1) bekezdésének értelmében elfogadni, amely megállapítja a fent összefoglalt és a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján közzétett kötelezettségvállalások kötelező jellegét.

(18) Az 1/2003/EK rendelet 27. cikkének (4) bekezdésével összhangban a Bizottság felhívja az érdekelt harmadik feleket, hogy nyújtsák be észrevételeiket a tervezett kötelezettségvállalásokkal kapcsolatban. Ezen észrevételeknek e közzététel napjától számított egy hónapon belül be kell érkezniük a Bizottsághoz. A Bizottság felkéri továbbá az érdekelt harmadik feleket arra, hogy nyújtsák be észrevételeik betekinthető változatát is, amelyből az üzleti titkokat és egyéb bizalmas részeket törölték, vagy azokat adott esetben betekinthető összefoglalóval vagy az „üzleti titok” vagy a „bizalmas” szóval helyettesítették.

(19) Kérjük a válaszadókat, hogy válaszaikat és észrevételeiket lehetőleg indokolják meg, és ismertessék a releváns tényeket is. Amennyiben a javasolt kötelezettségvállalások bármely részével kapcsolatban problémát állapítanak meg, kérjük, tegyenek javaslatot e probléma megoldására.

(20) Az észrevételeket az AT.40153 – Elektronikus könyvekre vonatkozó MFN-záradékok és kapcsolódó kérdések hivatkozási szám feltüntetésével lehet a Bizottsághoz eljuttatni e-mailben (e-mail: COMP-GREFFE-ANTITRUST@ec.europa.eu), faxon (faxszám: +32-2 295 01 28) vagy postai úton a következő címre:

European Commission
Directorate-General for Competition
Antitrust Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË